

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบรับปรึกษาผล
สำหรับรายวิชาในหลักสูตรวิทยาลัยครู

นางชานธิป นรกุล

วิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-608-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018065

I15187196

THE DEVELOPMENT OF SUCCESS-GUARANTEED INSTRUCTIONAL PROCESS
FOR COURSES IN THE TEACHERS COLLEGE CURRICULUM

Mrs. Chanathip Pornkul

Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy

Curriculum and Instruction Program
Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-608-6

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชนาธิป พรกุล : การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ รับประกันผลสำหรับ
รายวิชาในหลักสูตรวิทยาลัยครู (THE DEVELOPMENT OF SUCCESS-GUARANTEED
INSTRUCTIONAL PROCESS FOR COURSES IN THE TEACHERS COLLEGE CURRICULUM)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ทศนา แหมมณี, 277หน้า. ISBN 974-581-608-6

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ซึ่งสามารถรับ
ประกันผลได้ว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับผลตามเป้าหมายที่กำหนด วิธีการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ
(1) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน (2) การทดลองใช้กระบวนการโดยผู้วิจัยและอาจารย์
วิทยาลัยครู (3) การประเมินประสิทธิผลของกระบวนการ และ (4) การปรับปรุงกระบวนการ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ (1) การ
จัดหลักสูตรด้วยการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ แล้วจำแนกเป็นวัตถุประสงค์หลักที่ผู้เรียนต้องเรียนให้บรรลุผล
และวัตถุประสงค์เสริมที่ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสามารถ (2) การจัดการเรียนการสอนตามลักษณะ
ของวัตถุประสงค์ ด้วยการให้การสอนแบบให้ได้ผลตามเกณฑ์สอนวัตถุประสงค์หลัก และให้การสอนแบบให้
ได้ผลตามความสามารถสอนวัตถุประสงค์เสริม และ (3) การประเมินผลการเรียนด้วยการตรวจสอบ
ให้ผู้เรียนที่จบหลักสูตรต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของหลักสูตรรายวิชา

ผลการประเมินประสิทธิผลของกระบวนการ พบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ รับ
ประกันผล มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ผู้เรียนทุกคนได้ระดับคะแนนต่ำสุดเท่ากับ c

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศูนย์บัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ ..... ธิป พรกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... รศ.ดร.ทศนา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C040022 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEY WORD : INSTRUCTIONAL PROCESS/SUCCESS-GUARANTEED/TEACHERS COLLEGE CURRICULUM

CHANATHIP PORNKUL : THE DEVELOPMENT OF SUCCESS-GUARANTEED
INSTRUCTIONAL PROCESS FOR COURSES IN THE TEACHERS COLLEGE CURRICULUM.
THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.TISANA KHEMMANI, Ph.D., 277 PP.
ISBN 974-581-608-6

The purpose of this research was to develop the instructional process of courses which guaranteed that every student could reach the goal specified in the curriculum. The research procedures had 4 steps : (1) developing the instructional process. (2) implementing the instructional process (3) evaluating the effectiveness, and fourth, revising the instructional process.

The instructional process consisted of 3 main steps : (1) arranging the course curriculum by analyzing the objectives and classifying them into the essential objectives for everyone to attain, and the enrichment objectives for some students to satisfy, (2) identifying the instruction according to the objectives characteristics by assigning the verification teaching for essential objectives, and the non-verification teaching for enrichment objectives, and (3) evaluating student performance by checking the student qualification as required for the course.

The instructional process was found to be effective according to the identified criteria: every student got at least grade C.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... คณะกรรมการบริหารหลักสูตรคุรุศึกษบัณฑิต
สาขาวิชา ..... หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ ..... *Dr. P. P.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Tisana Khemmani*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... -

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ไม่อาจสำเร็จล่วงไปด้วยดี ถ้าปราศจากบุคคลดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยขอถือโอกาส

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แชนมณี ในความเมตตาเอื้ออาทรที่ผู้วิจัยได้รับตั้งแต่วัยแรกที่เข้ามาศึกษาในคณะครุศาสตร์ ตลอดจนความกรุณาที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน และติดตามได้ถามไถ่กำลังใจตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาสตราจารย์ ดร. สุจริต เมียรชอบ รองศาสตราจารย์ ดร. จันทร์ เณย์ เขื่อนมาเฒ่า (อาจารย์ที่ปรึกษา) และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ สุวรรณเขตนิคม

ขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกคน ที่ได้ช่วยเหลือเป็นธุระในทุกเรื่อง โดยเฉพาะ ดร. ศวิษฐ วิริยะสิริเนนทร์ คุณเรखा ทองคุ้ม ดร. นวลจิต เชาว์กัรติณรงค์ และคุณปัทมา ภัทรวงูร

ขอบคุณเพื่อนอาจารย์วิทยาลัยครูสวนดุสิต ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ และรอการกลับไปทำงานร่วมกัน

กราบขอบพระคุณแม่ที่ได้เฝ้าคอยดูแลความสำเร็จของลูกด้วยความอดทน และชอบใจลูกเอกรที่ช่วยเหลือตนเอง ตั้งใจเล่าเรียน และเป็นທີ່ปรึกษาตลอดเวลาการศึกษาอันยาวนาน ตั้งแต่ระดับปริญญา โท

และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ธนาธิป พรกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ข้อจำกัดของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
กระบวนการจัดการเรียนการสอน	6
ทิศทางการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน	23
แนวคิดพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ	26
หลักสูตรวิทยาลัยครู	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
4 ผลการวิจัย	59
ผลการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน	59
ผลการทดลองใช้กระบวนการ	79
ผลการประเมินประสิทธิผลของกระบวนการ	84
ผลการปรับปรุงกระบวนการ	101

บทที่	หน้า
5 สรุปลผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	104
สรุปลผลการวิจัย	104
อภิปรายผลการวิจัย	108
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	117
บรรณานุกรม	119
ภาคผนวก	130
ประวัติผู้เขียน	277

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	อันดับความเหมาะสมของเอกสารกระบวนการ	77
2	จำนวนนักศึกษาใหม่แต่ละระดับคะแนน ในวิชาหลักการสอน หลักการวิจัยเบื้องต้น พฤติกรรมกรรมการสอนกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กิจกรรมร่วมหลักสูตร หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา และพุทธศาสตร์	86
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพอใจในบรรยากาศการเรียน ด้านวัตถุประสงค์ของวิชา	88
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพอใจในบรรยากาศการเรียน ด้านเนื้อหาวิชา	90
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพอใจในบรรยากาศการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	92
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพอใจในบรรยากาศการเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน	94
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพอใจในบรรยากาศการเรียน ด้านการวัดและประเมินผล	97
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพอใจในบรรยากาศการเรียน ด้านตัวผู้สอน	99

สารบัญแนมภูมิ

แนมภูมิที่		หน้า
1	รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของอีวิธและตันเคเน	17
2	รูปแบบการจัดการเรียนของเคมพ์	19
3	รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของดิดและแคร์	22
4	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของอีวิธและคละ	24
5	โครงสร้างการจัดหลักสูตรและการสอนของจยท์ เอ ลาสกา	29
6	กรอบการสร้างกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบรับประกัณหผล	64
7	โครงสร้างของกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบรับประกัณหผล (ฉบับร่าง)	75
8	โครงสร้างของกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบรับประกัณหผล	102

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย